

A konyha kimegy a lakásból

Éléskamra sincs • Korszerűbb életforma • Sokoldalú kiszolgálás

Tegnap megkezdték a legmodernebb budapesti lakótelep építését

Ma egy átlag pesti család időrezsije: napi négy óra. Óvoda, bevásárlás, Patyolat, vacsora, mosogatás, kis- és nagymosás, takarítás, cipész, közlekedés — időbe kerül. Séta, szórakozás, pihenés, olvasás, tanulás, művelődés, társaság — mikor?

Lehet ezen változtatni? Hogyan kerülhetne a Patyolat, az étterem, az üzlet, a piac, az óvoda közelebb a családhoz? Új életformára van szükség, újfajta városra?

A megoldást mindenhol keresik. A francia *Le Corbusier* olyan háztömböt épített, amelyben minden van: lakás, ruhatisztító, fodrász, üzlet, színház, mozi, étterem, garázs.

TIZENHATEMELETES HÁZAK

A magyar változat most készül.

Papírra vetette, számokra osztotta, formákra mérte: *Tenke Tibor*, a Típustervező Intézetben. Megvalósítja, felépíti: a 25-ös Állami Építőipari Vállalat. Neve: kísérleti új lakótelep. Helye: Budafok. A föld még sima, ám képzeletben már látjuk Budapest új városnegyedét.

... Két-, négy-, nyolc-, tizenkét, tizenhat emeletes házak. A kísérleti lakások sajátos elrendezésűek. A legtágasabb otthonban sem találjuk a régi konyhát: kiment a lakásból. Csak a gázmelegítő maradt belőle. S hol az éléskamra? Sehol. A szobák nagyobbak. Eddig 53 négyzetméter alapterületű lakásokat építettek. Ezek 30 százalékát foglalta el a konyha, az élesztár. Ezt most lecsökkentették, s ennyivel nő a lakható terület. A legkisebb lakástól a legnagyobbig — a hálószobákon kívül — mindenhol nappali szobákat találunk, amelyekben nincs fekhely, szekrény: a kényelmet modern, célszerű ülőbútorok szolgálják. Az épületben gyűjtőrendszerű felvonó működik, különböző kapujelző berendezések lámpái villannak. A szobákat egycsöves fűtőtestek melegítik.

MINDENT BEÉPÍTENEK

Három-három nagy épület földszintjén helyezik el a lakókat ellátó s kiszolgáló boltokat. A házak mellett kis parkok közepén étterem, óvoda, iskola, könyvtár, mozi. Ezek láttán már érthető a kísérletezés célja: alkalmazkodni a modern életritmusához, mindent egyszerűsíteni, könnyíteni, kézhez adni. Egy helyre központosították a főzést, a mosást, a takarítást — a telepen takarítóvállalat működik —, a ruhajavítást. Így

gazdaságos, a lakóknak nincs vele gondjuk. Több idő jut a pihenésnek, szórakozásra.

Hogyan él majd ebben a környezetben a pesti átlagcsalád?

Reggel: a ház előtt, a sarokon élőkön édesapjától a kislány, s besiet az óvodába; csak néhány lépést kell tennie. Az anya a ház földszintjén, a KÖZÉRT-ben leadja a megrendelőlapot. Napközben a KÖZÉRT felszállítja az emeletre az árut, elhelyezi a lakás ajtaján felszerelt dobozba, amelyhez külön kulcsa van. Az élelmiszer este a hűtőszekrénybe kerül, mert ezt ugyanúgy beépítik, mint a bútorokat, vagy a polcokat. Patyolat, javító-szerelészolgálat, posta, gondnokság, garázs, közös étterem, orvosi rendelő, gyógyszerész — mindez megtalálható a földszinten.

ÚJFAJTA SZERVEZETTSÉG

S hogyan válik ez valósággá?

Ma: kezdeti gondok; az építkezés kijelölt területe lejtős, altalaja rossz, az alapozás hosszadalmas, költséges. A kísérleti lakótelep helyét talán más, ennél alkalmasabb területen is kijelölhette volna a tanács. A kereskedelem jelenlegi szervezete még merev, nem felel meg az új életformának. De meg lehet találni a módját, hogy a kísérleti lakótelepre tervezett üzletsor, kiszolgálóhálózat gazdaságosan, ésszerűen működjék.

Az új nehezen tör utat — újfajta szervezettséget követel. Le kell dönteni előtte a begyepesedett szokásokat. A feladat komplex, a válasz sokoldalú.

Az új lakótelep építését tegnap megkezdték.

Békés Attila